

Värmlandsörnen

nr 2 okt. 1956

pris 1 kr

Tidskrift för KUNGL VÄRMLANDS REGEMENTE
och DESS KAMRATFÖRENING

Atergivande, helt eller delvis, av artiklar och bilder i denna tidskrift tillåtes endast om källan angives

Värmlandsörnen

Tidskrift för Kungl. Värmlands regemente
och dess kamratförening.

— Arg. 9. Nr 2 —

Ordinarie utgivningsdagar: 15/3, 15/6, 15/9, 15/12.

Manuskript skall vara redaktionen tillhanda senast 4 veckor före utgivningsdagen.

Prenumerationsavgift, tillika medlemsavgift i kamratföreningen kr. 5: —.

Lösnummerpris: kr. 1: —.

Redaktionens adress: I 2, Karlstad

Annonsmanuskript adresseras: Värmlandsörnen
I 2, Karlstad.

Skattmästare: Fanj Cecil Olheden, I 2.

Värmlandsörnens postgirokonto: 337954.

Drottninggatan 1 - Karlstad

KARLSTADS NYASTE HOTELL

Öppnar den 15 oktober ny avdelning med
gästrum och stora moderna uppackeringsrum.

Moderata vinterpriser! Ärade gäster önskas välkomna!

Saxat

Ur tidskriften *Intendentur*

NOGA.

I garisonsarkivet i Fort Reley, USA, har påträffats en garisonsorder, daterad år 1845, av följande lydelse:

1) Personer, tillhörande garisonen, som skjuter bufflar på exercisplatsen, skall se till att de inte träffar kommandantens fönster.

2) Officerare får icke försöka rida på vilda bufflar i manskapets åsyn.

3) Officerare erinras om bestämmelserna i instruktionens paragraf 107 om skyldighet att bära helskäg.

4) Den kompanichef, som under det kommande året sköter sina hästar bäst, får vid årets slut ett fat whisky i premie.

5) Officer som på grund av onykterhet ej kan tjänstgöra vid nyårsparaden är skyldig att ställa annan i sitt ställe.

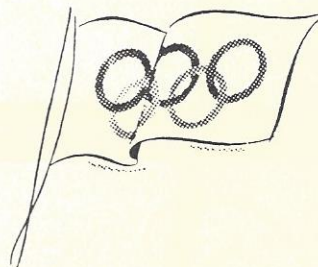
GYNNA

Värmlandsörnens

annonsörer!

För SPORT

allt om SPORT

Läs allt om olympiaden i

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN

Värmlandsörnen

Redaktör och ansvarig utgivare: Personalvårdsassistent Donald Damström

DET GAMLA SOLDATTORPET

Regementet hade den stora glädjen att vid sitt 300-årsjubileum som gåva erhålla ovan avbildade soldattorp.

Av de ännu kvarvarande soldattorpen, som nu undan för undan skattas åt förgängelsen, kommer dock detta torp att kvarstå som ett bestående minne från de gamla indelta knektarnas tid. Då i år 30 år förflutit sedan gåvans överlämnande till regementet har Värmlandsörnen på detta sätt velat bringa gåvan och dess tillskyndare i tacksamt minne.

Till Kungl. Värmlands regemente.

Undertecknade får härmed såsom gåva till Kungl. Värmlands Regemente vid dess 300-årsjubileum överlämna ett soldattorp flyttat från Emtbjörk i Ekshärads socken till Sandbäckstjärn inom Regementets park.

Torpet är sannolikt över 300 år gammalt och har användts av knektar vid Regementet allt sedan indelningsverkets början år 1676, alltså i år för jämnt 250 år sedan. Torpet har tillhört roten Emtbjörk, Elvdals kompani, Ekshärads socken, Elvdals härad.

Under 1700-talet var dess nummer 80, sedermera, troligen från den tidpunkt, då Nerike-Vermlands Regemente uppdelades i Närke och Värmlands Regemente, N: 58.

På torpet hava bott följande soldater.

- 1721—1744 Nils Ehnsson Emtbjörk, född 1699.
- 1744—1775 Jöns Emtbjörk, född 1694.
- 1776—1776 Håka Nilsson Emtbjörk, född 1690, död på roten.
- 1776—1777 Sergeanten Carl Allström, befordrad till fältväbel 24 febr. 1777.
- 1777—1790 Erik Persson Emtbjörk, född 1759.
- 1790—1795 Mats Larsson Emtbjörk, född 1759.
- 1795—1799 Jan Jansson Emtbjörk, född 1770.
- 1800—1808 Magnus Pettersson Emtbjörk, född 1777.
- 1808—1808 Nils Persson Emtbjörk, född 1777.
- 1808—1830 Lars Larsson Emtbjörk, född 1786.
- 1831—1851 Jonas Larsson Emt, född 1808.
- 1851—1862 Olov Larsson Emt, född 1827.
- 1862—1895 Carl Johan Johansson Emt, född 1841.
- 1895—1906 Johan Emil Emt, född 1873.

Slaget vid Fraustadt

Den 13 februari 1706 — för jämnt 250 år sedan — utkämpades vid Fraustadt i västra Polen ett slag mellan svenska och sachsiska trupper, vilket kom att få avgörande betydelse för Karl XII:s uppgörelse med August den Starke om de politiska förhållandena i Polen. I slaget gjorde värmlänningar en framstående insats, om vilket segernamnet "Fraustadt 1706" på Värmlands regementes fana ännu vittnar.

Det operativa läget i Polen var vid nyåret 1706 i korthet följande.

Den svenska hären var delad på tre avdelningar, en i Kurland under Lewenhaupt, som svarade för förbindelsen med Sverige, en i trakten av Warschau under Karl XII:s befäl och en i västra Polen under Rehnschiöld. Kung August, som var initiativrik och full av aktivitet, hade sammanträffat med tsar Peter och med denne kommit överens om att försöka hålla de svenska häravdelningarna åtskilda för att slå dem var för sig. Men svenskarna förhöllo sig inte överksamma. Karl XII bröt vid nyåret upp och framryckte snabbt mot Grodno, där en rysk armé låg i vinterkvarter, och varifrån den hotade konungens förbindelser med Lewenhaupt. Då nu huvudhären avlägsnade sig mer och mer från Rehnschiölds grupp om c: a 10.000 man, beslöt August, att ett avgörande slag skulle riktas mot Rehnschiöld. För att sätta denna plan i verket beordrade han sin general von der Schulenburg att från väster anfalla med den sachsiska huvudarmén (c: a 18.000 man), medan han själv med sitt kavalleri förenat med polska och ryska styrkor (sammanlagt omkring 8.000 man) skulle framrycka från öster. Rehnschiöld riskerade sålunda att anfallas av en överlägsen fiende från två håll och att få sina förbindelser med konungen avbrutna.

Den svenska fältmarskalken (han hade erhållit denna grad en månad tidigare) var väl underkunnig om de fientliga härarnas positioner och förstod faran i sin belägenhet. Han beslöt att först vända sig mot Schulenburg, som visserligen var starkast men också var närmast och därför just nu farligast. För att ett avgörande skulle nås var det för Rehnschiöld nödvändigt att i grund slå den nära dubbelt överlägsne Schulenburg. En partiell seger skulle endast uppskjuta föreningen mellan Augusts och Schulenburgs styrkor.

Med fiendens förintade som operationsmål bröt Rehnschiöld upp och drog Schulenburg till mötes. I gränstrakterna mellan Schlesien, som då var

österrikiskt, och Polen fick de bägge arméernas spaningsdetachement kontakt med varandra. När Schulenburg erfor att Rehnschiöld var på framryckning, blev han försiktig och formerade sin armé i slagordning i en stark ställning vid byn Schlawa i Schlesien. Rehnschiöld befann sig denna dag endast några kilometer från den sachsiska armén och kunde på avstånd studera den ställning Schulenburg intagit. Han fann denna mycket stark och framförallt stödd på sådan terräng, där kavalleriet, den karolinska härens främsta anfallsvapen, inte kunde verka. Med hänsyn härtill men också för att inte kränka neutralt österrikiskt land drog sig Rehnschiöld tillbaka, i hopp om att Schulenburg skulle följa efter. För att ytterligare animera denne till framryckning lät han bland borgarna i Fraustadt sprida ut ett rykte, att svenskarna inte vågade slag mot den överlägsna sachsiska styrkan. Krigslisten lyckades. Schulenburg övergav ställningen vid Schlawa och följde efter svenskarna.

När Schulenburg nått Fraustadt befann sig den svenska hären endast 12 km nordöst om staden. Rehnschiöld gjorde nu en snabb helomvändning och marscherade rakt mot sachsarna. För Schulenburg var det nu för sent att dra sig tillbaka, och han ställde upp sin här i slagordning på de frusna fälten nordöst om Fraustadt och inväntade där det svenska anfallet. För att skydda sina flanker mot det fruktade svenska kavalleriet stödde han dessa på de bägge byarna Röhrsdorf och Geyersdorf och förstärkte dem med vardera 20 skvadroner sachsiskt

Hedersgåvor

av bestående värde

Juwelarefirman

Viktor E. Johansson

Järnvägsgatan 9

KARLSTAD

Drycken som är
känd för sin kvalitet
finns i **KONSUM**

kavalleri. Infanteriet stod uppställt på två träffen i skydd av en vattenfylld grav och en längs hela fronten löpande hinderlinje av spanska ryttare, enligt samtida krigsskildringar "hopfästade med grova järnkedjor och försedda med skarpslipade järnklingsor." Artilleriet hade grupperats mellan infanteribataljonerna för att ytterligare förstärka frontens försvar.

Rehnschiölds plan var att engagera fienden utefter hela fronten och att med sitt kavalleri först slå undan fiendens flankskydd och därefter anfalla infanteriet i ryggen. Genom denna dubbla omfattning skulle den fiendliga hären inringas och tillintetgöras. Denna svåra plan genomfördes också på ett mästertligt sätt, och på två timmar eliminerades en dubbelt överlägsen armé.

Kl. 12 på middagen satte sig den svenska slagordningen i rörelse mot fienden. Schulenburg, som från en höjd såg svenskarna rycka fram ur ett skogsbryn, fann inte den till synes tunna framryckande linjen särskilt farlig för den egna starka ställningen. Den högra svenska flygeln fördes av Rehnschiöld själv och bestod av två värmlandsbataljoner, förda av överste Roos (regementschefen) och överstelöjtnant Cronman. Mellan bataljonerna framryckte skvadroner ur Livdragonregementet och Norra skånska dragonregementet. Centern var delad i två stridsgrupper, förda av generalmajorerna Mardefelt och Sparre. Den högra bestod av tre bataljoner sörmlänningar och en bataljon kronobergare, den vänstra av Kronobergs regementes

andra bataljon och tre bataljoner västmanlänningar. Den vänstra flygeln under generalmajor Hummerhielm var, på samma sätt som den högra, sammansatt av både infanteri och kavalleri. Här stred två bataljoner ur Västerbottens regemente tillsammans med Nylands kavalleriregemente och Skånska dragonregementet. De kavalleristyrkor, som skulle omfatta fienden hölls ännu tillbaka.

När den svenska hären var på 1000 stegs avstånd från fienden sprängde svenska kavalleristyrkor fram, red förbi flyglarna på den sachsiska ställningen och angrep det till flankskydd grupperade kavalleriet. Den högra kavalleristyrkan jagade snabbt bort sin motståndare och svängde in mot det sachsiska infanteriets ryggsida. Även till vänster lyckades omfattningsstyrkan, men här efter hårda strider, nå en liknande framgång.

Under tiden hade även fiendens infanteri anfällits framifrån. Utan att nämnvärt hejdas av artilleri- och musköteld ryckte värmlandsbataljonerna fram och røjde öppningar i fiendens hinderlinje. Genom dessa bräscher anföll kavalleriet, och snart hade fiendens vänstra flygel rivits upp och i det närmaste fullständigt nedgjorts. Hårdare stod striden i centern och på vänstra flygeln, men den segerande svenska högra flygeln riktade nu sitt anfall mot denna del av fiendens ställning. Sålunda anföllna från tre sidor försökte sachsarna dra sig tillbaka, men hejdades av den vänstra svenska kavaleriflygeln, som just återkom från att ha jagat

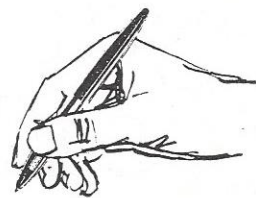
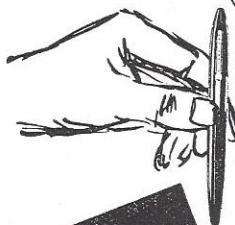
Rosendahls jubileumspenna

— världens första automatiska kulspetspenna

I vackra 'Two-tone' färgkombinationer.
2 spetsbredder, Fine och Medium.

NYTT!

Den säkrar sig själv ...
när den sättes i fickan

Den gör sig själv skrivklar ...
när den vändes i skrivläge

RIKTPRIS **5.75**

Tillverkad på amerikansk licens
patent nr 2587935 för Rosdahls
Fabriker AB, Filipstad

Rosendahls

1855

1955

undan sin motståndare. Så blev huvuddelen av den sachsiska hären omringad och tillfångatagen.

Efter endast två timmars strid hade en nära dubbelt överlägsen armé i det närmaste förintats efter samma modell, som en gång Hannibal använt i det klassiska slaget vid Cannae. På slagfältet låg ungefär 7.500 stupade fiender, och lika många voro tillfångatagna. Av den sachsiska härens 18.000 man undkom knappt 3.000, bland dem generalen Schulenburg själv, som lyckades fly i slagets slutskede, åtföljd endast av en adjutant och en ridknekt.

Svenskarnas förluster var jämförelsevis små: något mer än 400 stupade och omkring 1.000 sårade. Av Värmlands regemente stupade 7 man och 40 sårades.

Det karolinska strids sättet hade åter visat sin överlägsenhet över samtidens kontinentala krigskonst. Kavalleriet anföll i galopp med blanka vapen, och infanteriet sköt en salva först på närmaste håll, varefter striden omedelbart fortsatte med pik och bajonett. Tekniken hade ännu inte skapat eldvapen effektiva nog att hejda en målmedvetet framryckande motståndare. Av stridsberättelserna från Fraustadt att döma tycks sachsarna i allmänhet ha skjutit för högt både med musköter och artilleri.

Även då det gällde stridsledning och samverkan mellan arméns olika delar visade sig svenskarna överlägsna. Alla strävade mot ett gemensamt mål: fiendens krossande. Partiella framgångar för en avdelning utnyttjades till att hjälpa fram grannförband. Genom denna samverkan möjliggjordes en fullständig seger.

Inom den karolinska hären hade genom utbildning och krigserfarenhet skapats en disciplin och

en stridsmoral vida överlägsen den, som i allmänhet rådde i samtidens europeiska härar. Den besegrade Schulenburg döljer inte sin beundran för Rehnschiölds armé i ett brev, som han strax efter slaget skrev till prins Eugen av Savoyen. Där heter det: "Man kan inte tillräckligt beundra den hållning och fasthet med vilken fienderna anföll, trots den eld, som avgavs mot dem; och det måste vara ett nöje och en stor förmån att föra sådana trupper, varigenom man alltid har slaget i sin hand..." Förvisso ett gott betyg av en motståndare.

Även den svenska stridsberättelsen talar om den enskilde soldatens goda moral. Där framhålles "den ogemena lust, som den svenske soldaten hade att fäkta, så att när fienden anfölls, envar ville vara den främste, ehuru det sköts starkt både med kanoner och musköter. Man har härvid något märkligt att ihågkomma, det att många, som tillförne varit sjuka och åkt på vagnar, denna dagen sade sig vara friska, togo till geväret och följde med i bataljen. Med ett ord, där fanns ingen, som icke med lust och största behag sökte fienden så väl att angripa, som emotstå."

Kung August befann sig när den sachsiska huvudarmén krossades 120 km från Fraustadt. Med sin relativt fåtaliga styrka kunde han inte uträtta något mot de segerrika svenskarna. Vägen till Sachsen låg öppen för Karl XII, och sedan affären i Grodno avslutats (den ryska armén lyckades utan större strider undkomma under snösmältningstiden) tågade han västerut. Freden mellan Sverige och Sachsen undertecknades i Altranstädt i september 1706.

Härlig!
Delikat!

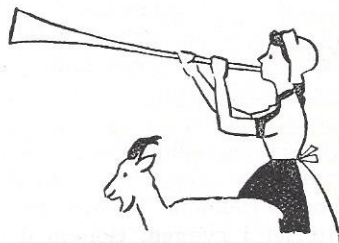
Dessertglass
Hushållsglass
Styckesaker

Jättegott

varje dag året runt

KARLSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

TINGVALLA

Nyttig!
Näringsrik!

Ädelost
Port Salut
Mesvaror

Idrottskrönika

I arméchefens anvisningar för utbildningsåret står angivet, att fysisk träning skall ägnas ökad uppmärksamhet. För att kunna tillgodose detta krav, har idrottsavdelningen vid regementet utökats och består för närvarande av:

Idrottsofficer: Löjtnant Börjesson

Idrottsunderofficer: Sergeant Karlsson

Idrottsöverfurir: överfurir Nilsson.

Utöver ovanstående personal, kommer vissa instruktörer att temporärt knytas till idrottsavdelningen, som därigenom, utöver planläggningsarbetet, även blir i stånd att centralt leda viss del av den fysiska träningen såsom simutbildning, stridsgymnastik, närstrid och viss orienteringsutbildning m. m. Den fysiska träningen kan härigenom bedrivas mera likartat vid kompanierna och med väl kvalificerade instruktörer, samtidigt som truppbefälet får en välbehövlig hjälp i sitt utbildningsarbete.

Vårsäsongen har varit en hektisk tid för regementets idrottsmän. Ett digert tränings- och tävlingsprogram har avverkats. De framgångar regementet därvid uppnått har utgjort en god lön för nedlagd möda.

Orienteringstävling I 2—A 9

Den 14. tävlingen om Konsul Odéns vandringspris genomfördes 8/5 med A 9 som arrangör. Tävlingen var förlagd till trakten av Nyed. Banan mätte ca 8 km.

Resultatet av tävlingen blev en förkorssande seger för I 2:s 12-mannalag, som var mer än 3,5 timmar snabbare än A 9:s lag.

Individuellt visade sig kapten Eriksson I 2 än en gång vara för snabb för konkurrenterna. Med en segermarginal på 5 minuter hemförde han sin 7. seger i dessa tävlingar.

Resultat:	1. Kapten Eriksson, I 2	57.04
	2. Sergeant Dahl, A 9	1.02.04
	3. Sergeant Aronsson, I 2	1.03.57
	4. Furir Nilsson, I 2	1.05.42
	5. Serg. Edström, I 2	1.08.20
	6. Fänrik Brattberg, I 2	1.15.46
	7. Serg. Andersson, I 2	1.17.18
	8. Styckj. Falck, A 9	1.21.32
	9. Öfu. Björfeldt, A 9	1.21.33
	10. Fanj. Bengtsson, I 2	1.22.07

Fälttävlan.

V.MID DM i fälttävlan, som tillika var DM för Värmland, Närke och Dalarna, arrangerades av I 3 27 maj. Tävlingen, som omfattade fältskjutning, gevär, punktorientering och fri orientering, var förlagd till Ramsberg. Det blev en spännande och in i det sista oviss tävling. Segeant Dahl, A 9, som startade i början av fältet, tog rätt snart en överlägsen ledning i tävlingen, efter att ha avverkat fältskjutningen med endast 2 bomskott och punktorienteringen med 4 mm

fel. I fria orienteringslöpningen sprang han i huvudsak "spik". Det visade sig snart, att den enda som kunde allvarligt konkurrera om segern var i slutet av fältet startande kapten Eriksson, I 2, som hade samma resultat som sergeant Dahl på punktorienteringen, men 1 träff mera i fältskjutningen, vilket gav honom 3 minuter till godo på A 9-sergeanten. Som så många gånger förr visade sig kapten Eriksson infria de höga förväntningar, som ställdes på honom. Han löpte i mål på 5 minuter bättre tid än sergeant Dahl och vann därmed hela tävlingen med 8 poängs försprång. En prestation som är värd all beundran, särskilt med tanke på att kapten Eriksson numera tävlar i oldboys-klassen.

I lagtävlingen såg det länge ut som om I 2 skulle utgå som segrare. Bland de sist startande hade emellertid I 13 en f. d. värmlänning, löjtnant Svante Johansson, som grusade våra förhoppningar och genom sin insats knappt men klart förvisade I 2 till 2. plats i lagtävlingen. På 3. plats kom I 3 och A 9 belade 4. plats.

I DM för Värmland tog Kristinehamns O.K. hem lagsegern, men I 2 belade 2. och 3. platserna.

Utöver kapten Erikssons granna insats kunde vi även med glädje konstatera, att bakom kapten Eriksson står en hel rad av ungdomar, som inom några år bör ha nått den absoluta eliten. Bäst av dessa lyckades denna gång fänrik Brattberg och furir Nilsson, men även korpralerna Lindgren, Bodin, Hammarsten och Karlsson gjorde goda insatser, som gör att man kan se framtiden an med en viss tillförsikt.

Efter tre genomförda tävlingar om Militärbefälhavarens poängpris mellan regementena, är nu ställningen:

I 2	—	35 poäng
A 9	—	19 "
I 13	—	19 "
I 3	—	17 "

I tävlingen återstår militär femkamp, motorfälttävlan och nattorientering.

Är Ni nöjd med Värmlandsörnen, rekommendera den till Edra bekanta! Har Ni några önskemål beträffande tidningen, låt då redaktionen få del av dessa!

Nu fick jag inte Värmlandsörnen. Jag har ju inte betalt medlemsavgiften.

Oj! Oj!
Oj!

Va' va' det nu för postgironummer?

Jo 26 26 13

Militär femkamp.

Både sportsligt och arrangörmässigt blev mästerskapen för V:e milo i militär femkamp en fullträff. Arrangörerna I 2 fick sig en ordentlig genomkörare inför det stundande SM-et och löjt. Börjesson och hans medhjälpare i tävlingsledningen kunde med stor glädje konstatera att man fått fram en fin arrangörstab, vilken onekligen var ett gott omen för stortävlingarna veckan därpå. Att sedan Åke Hansson, Roland Collander, Lars Westlund och deras kompanjoner i I 2-lagen såg till att regementets färger fördes med glans försämrar ju inte belåtenheten bakom kulisserna.

Hur som helst var det bara vädrets gudar som inte var arrangörerna nådiga och tyvärr blev inte den verkliga publikgrenen — hinderlöping — alls den publikgren man väntat. Regnet stod som spön i backen och det var bara ett fåtal som sökt sig ner till Växnäs för att se den omtyckta publikgrenen. Inte heller andra slagnumret — ur publiksynpunkt — hindersimningen kunde locka någon storpublik. Vädret var alltför dåligt.

Men trots den dåliga väderleken blev de sportsliga insatserna av mycket god kvalitet och de tappra åskådarna som sökt sig ut i regnet fick full valuta för sina strapatser. Arrangörerna såg till att hela tävlingsapparaten fungerade utan några som helst missöden och speakern kapten Bergkvist höll hela tiden på ett mycket trevligt sätt publiken underrättad om vad som hände på de olika "slagfälten".

Gren för gren...

Det hela började utmärkt för hemmaregementet. B Sörlin sköt fullt i inledande kpistskjutningen och därmed var det I 2 i topp redan från allra första början. På andraplats hamnade E. Hermansson även han från

I 2 och när sedan Åke Hansson o. Gunnar Björk ordnade till samma placeringar i värnpliktsklassen, kunde man tala om en ren drömstart för I 2.

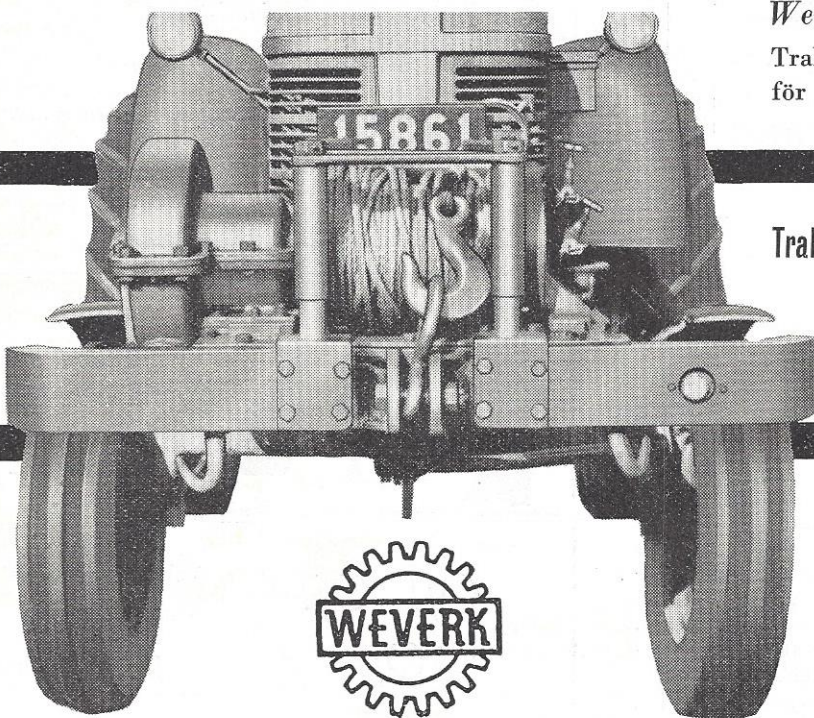
Även hinderlöpingen som avslutade första dagens övningar blev stora triumfer för I 2. Roland Collander — allroundidrottsman som i vanliga fall hör hemma i Karlstads-Göta — infriade de högt ställda förväntningarna och satte sina avsevårt mera namnkunniga motståndare bl. a. VM-esset "Stockis" Kihlgård I 3, på plats i kampen över de många hindren. Tiden blev också mycket god — 2,50,7 — vilket innebar nytt banrekord. I värnpliktsklassen tog Åke Hansson — dittills helt okänd i femkampssammanhang — sin andra grenseger av lika många möjliga och idel optimism speglades i I 2-ledarnas ansikten. Kanske man kunde räkna med toppplaceringar sammanlagt?

Men de ljusa anletena bleknade betänkligt när andra dagen påbörjades med handgranatskastningen. För de flesta av I 2-grabbarna blev det avsevärda belastningar i den sammanlagda poängräkningen. Enda ljusglimten var Lars Westlunds storslagna serie, som ledde till en klar seger och resultatet ansågs av de tillstädeskommande s. k. experterna vara av ren elitklass.

Världsrekord...!

Men vad som förlorades i hgrkastningen skulle tas igen i simningen, det var alla I 2-are inställda på. Åke Hansson — känd sprintersimmare — hade nog chansen, trots deltagandet av de mera garvade I 3-arna. Och det blev också en tävling, där det både gavs och togs. Hårda strider och jämna kamper som mestadels avgjordes vid sista simtaget. Och inte förrän i sista heatet föll avgörandet. Åke Hansson, "Stockis" Kihlgård och L. Petersson (I 3) startade i samma heat. Nu skulle det fightas. Alla kom fint iväg och fältet låg väl samlat och

Där det krävs säkra don...

Weverk tillverkar bl. a.

Traktorvinschar och traktorlyft
för civilt och militärt bruk

Traktorvinsch för Volvo T-31

Dragkraft, enkel part:
3.000 kg; dubbel part:
6.000 kg

**AB C. J. WENNBERGS
MEK. VERKSTAD**

KARLSTAD TEL. växel 15580

OPEL

AB GEIJERS MOTORAFFÄR

EDMAN & C:o

Telefon 154 45 (växel) Karlstad

inte förrän 10 meter från mål kunde man konstatera att segern skulle gå till I 2. Åke Hansson vann alltså och tiden blev 29,6! Stort publikjubel blev det givetvis när speakern meddelade att Åke Hansson ordnat till ett inofficiellt världsrekord i sin första militära simtävling!

Terränglöpningen blev en nyckelgren och trots goda insatser av våra befäl kunde ingen av dem hota I 3-arna i teten utan Lekberg och Lassarev båda från I 3 tog hem guld och silver i den sammanlagda tävlingen. Men

noteras bör dock att Collander i terränglöpningen tog sin andra grenseger. Hade Roland dessutom varit simmare hade trots allt en I 2-are funnits på guldplats. Men femkamp är femkamp och "Colle" är tyvärr bara fyrkampare.

Lars Westlund kom 5:a, Collander 6:a, Löwin 8:a, Gösta Aronsson 9:a, i befälssklassen och det var inte illa det i den svåra konkurrensen. I värnpliktsklassen fick vi dock ståta med segerglorian. Åke Hansson höll undan för anstormande Larsson från I 13 och kunde därigenom ordna till guldet för I 2. I hela tävlingen blev Åke f. ö. fyra d. v. s. bäste I 2-are. Gunnar Björk gjorde även han en strong insats och inregistrerade en tredjeplats sammanlagt i vpl-klassen.

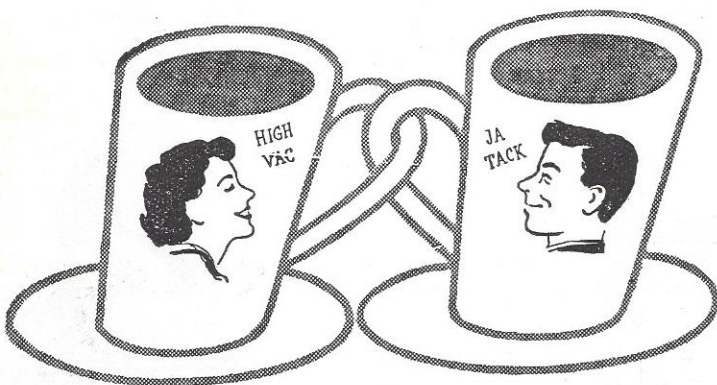
En speciell honnör bör Gösta Aronsson, kanske mera känd under smeknamnet Zatopek ha. Han gjorde en utomordentlig insats i tävlingen, den 35-årige sergeanten och hans 9:e placering renderade honom också ett speciellt tack från general Salander vid prisutdelningen.

Kontentan av det hela: Ett fint genrep för SM, både sportsligt och arrangörmässigt. Det var inte att undra på att det blev smått hausse i militär femkamp i Värmland efter dessa tävlingar. Utan tvekan en mycket god propaganda för I 2, dess idrottsledare och -män.

Len

När det gäller bilar

PHILIPSONS
Tel. 150 80 173 97
I KARLSTAD BIL-AKTIEBOLAG

Nyrostad när Ni öppnar burken!

Det högvakuumpackade Cirkelkaffet ger riklig arom. Tack vare HIGH VAC-metoden får Ni det nyrostade kaffets fulla arom och friskhet när Ni öppnar den röda burken. Köp hem en eller ett par burkar.

Bra att ha hemma.

finns i konsumbutiker

Cirkelkaffe Cirkelkaffe Cirkelkaffe Cirkelkaffe Cirkelkaffe

Cirkelkaffet i de röda burkarna är av högsta kvalitet och rostat enligt en för landet ny metod som ger högsta aromvärde. Kaffet högvakuumpackas omedelbart efter rostningen och bevarar sin arom och friskhet oförändrad i årtal.

Har Ni sett det praktiska extralocket av plast, som gör HIGH VAC-burken till en fin förvaringsburk.

På **B**LIXT

i Stabsavdelningen

Överste S. Holmberg, Regementschef

*Kapten H. Nilsson
Regementsstabschef och Personalvårdsofficer*

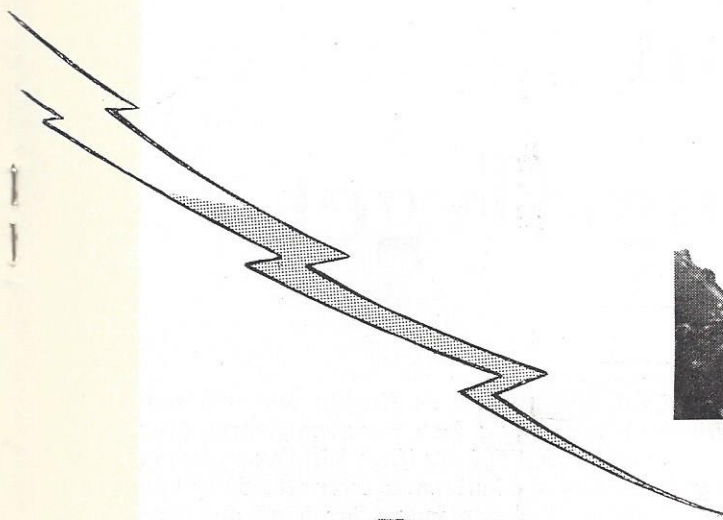
Fanjunkare O. Holm, Expeditionsunderofficer

Kontorsbitr. Anna-Lisa Karlsson, chef för skrivcentralen

*Förvaltaren F. Agge
Expeditionsföreståndare*

Kontorsbiträdet Anna Eriksson

Kontorsbiträdet Ann-Marie Kilander

Kontorsbiträdet Harriet Bergström

*Överfurir G. Jäger
Chef för budcentralen, sorterar posten med hjälp
av postordonnans 361019-643 Larsson*

*Postordonnanserna 370107-571 Larsson
och 797-2-48 Halvordsson*

Glimtar från spaningsflyget

Det är under flygvapenövningen i april. Ett ensamt reoplan jagar i gryningen fram på låg höjd över Mellansverige. Föraren talar in sina iakttagelser under flygningen i sin magnefon, kollar instrumenten och flygtiden och — Prick! Framför honom skymtar terrängen där den radarstation gömmer sig, som är hans mål och som han strax skall rusa över med en fart av omkring 1.000 km pr tim. Han trycker in strömbrytarna på spaken; kamerorna börjar arbeta. Strax därefter är han på återväg på över en

Ovanstående är ett kort exempel på hur ett spaningsuppdrag löstes under den stora flygvapenövningen i april, FVÖ 56, som den kallades. På grund av kommande tjänsteuppgifter hade förf kommanderats att under dessa övningar följa tjänsten vid en spaningsdivision under fältmässiga förhållanden. Närmast gällde studiet fototolkjtjänsten, i vilken chefen för utbildningsdetaljen vid Försvarsstabens Fotoavdelning, kaptenen Rune Hallquist, var en ypperlig lärare. Att studiematerial ej behövde saknas visar bl. a. den omständigheten att divisionen tog c: a 30.000 bilder under den tid övningen varade. Även om tolkverksamheten för förf var den viktigaste kunde det naturligtvis ej undvikas att en vetgirig infanterist skaffade sig en god bild av spaningsflygets verksamhet även i övrigt. Föreliggande artikel är ett försök att för Värmlandsörnens läsare berätta något om hur en spaningsdivision arbetar, även om berättelsen av både sekretess- och utrymmesskäl tyvärr måste bli ganska ytlig.

Under FVÖ övades ej spaning mot armémål. Tekniken vid sådan spaning är dock i stort sett densamma som vid spaning mot andra mål, åtminstone så länge man håller sig till fotospaning. Det är därför förf förhoppning att Kamratföreningens medlemmar efter att ha läst dessa rader skall kunna göra sig en ganska god bild av vad som händer vid spaningsdivisionen, då våra beställningar av flygspaning effektueras.

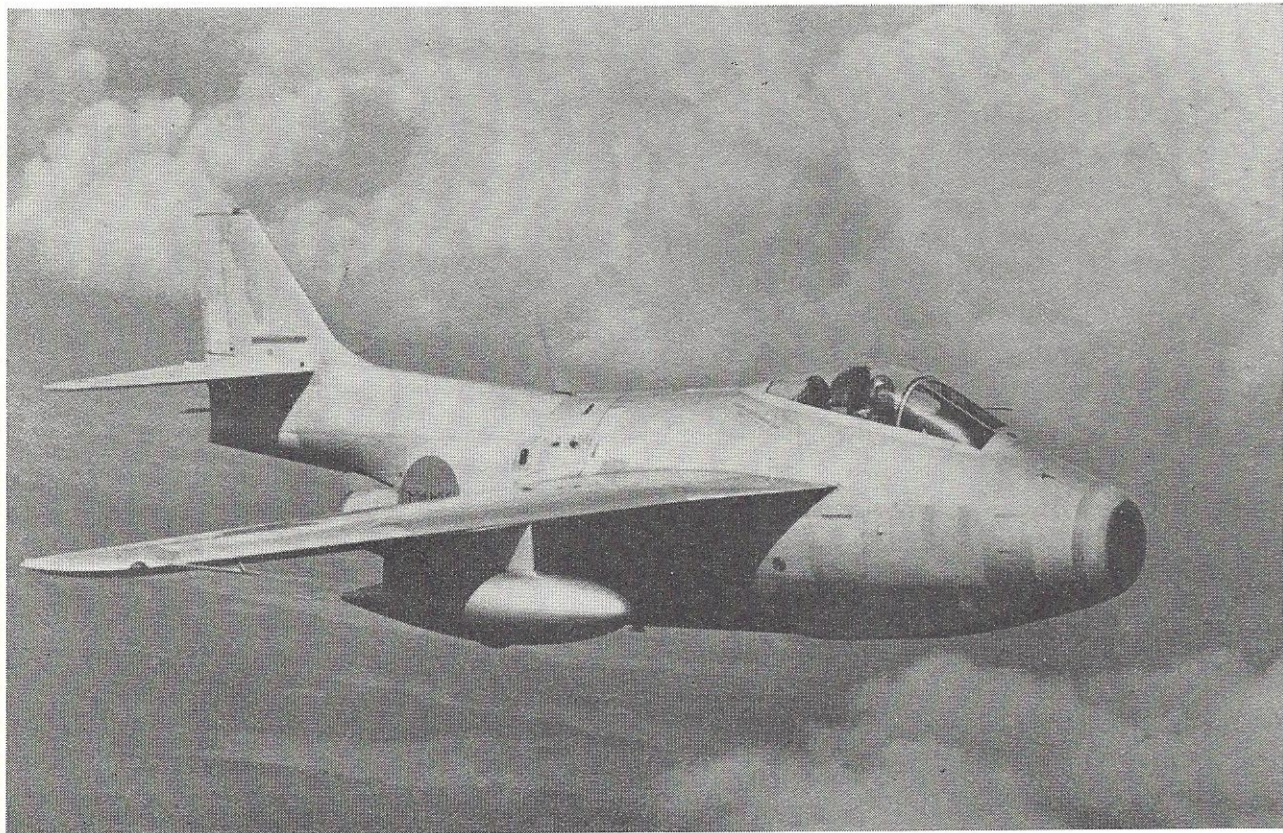
Den traditionella formen av flygspaning — ögonspaning, då spanaren sitter och iakttar terrängen under sig och med egna ögon söker upptäcka målet — förekom veterligt endast en enda gång under

mils höjd och upptäcker en fientlig jaktrote, som tydligen tänker anfälla. Den ensamme föraren ökar gasen för att om möjligt dra ifrån jaktplanen. Denna gång lyckas han. En halvtimme efter starten är han åter på basen. Markpersonalen tar hand om hans filmer och redan under förmiddagen dånar en attackdivision fram mot samma mål. I varje plan har föraren en bild med målet inprickat. En stund senare är luckan i fiendens radarbevakning ett faktum.

FVÖ. Denna enda gång skedde det också utan order. Förf hade nämligen av andra skäl beordrats att följa med ett flygplan. Färdvägen gick över ett område där det eventuellt skulle finnas en radarstation, en station, som ett par dygn trotsat tolkarnas ansträngningar. (Som det senare skulle visa sig hade inte rätt terräng fotograferats på grund av svävande målangivning från högre ort.) Det var därför naturligt att den tillförordnade spanaren skärpte uppmärksamheten ytterligare — och som belöning fick nöjet att upptäcka stationen. Nybörjartur! Det måste dock omedelbart anmälas, att spaningen skedde från ett långsamt flygplan, som under verkliga förhållanden säkert inte skulle ha kunnat hålla sig i luften många minuter över fiendens område. Den viktigaste spaningsformen var alltså *fotospaningen*, i viss utsträckning kompletterad med *radarspaning*, och så lär det väl även förbli inom överskådlig tid.

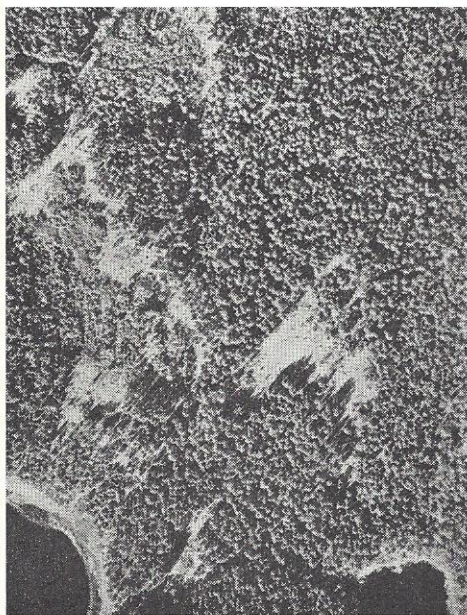
Att gå in på *divisionens organisation och personalens uppgifter* i detalj är inte avsikten här, men en liten orientering för att göra läsaren hemmastad innan vi "flyger ut på uppdrag" kan kanske vara motiverad.

Divisionschefen ledde verksamheten med hjälp av sin *stab*, som bl. a. omfattade ställföreträdare för divisionschefen, två adjutanter och underrättelseofficer med ställföreträdare. Två arbetslag kunde alltså organiseras för tjänst dygnet runt. Inom staben sammanställdes inkomna uppdrag till en uppdragslista för det kommande dygnet och planlades varje företag i detalj. På uppdragslistan fanns mål som flygfält, hamnar, kraftverk, järnvägs- och radarstationer.

Flygplan S 29. Planet saknar beväpning, men har i stället kameror och — högre fart.

Varje flygning avsåg endast ett uppdrag och något avsteg från den principen ville man inte göra. Att förena flera uppdrag till en flygning innebär nämligen ökade risker och alltför stor belastning på föraren och man vill hellre med någotsånär sä-

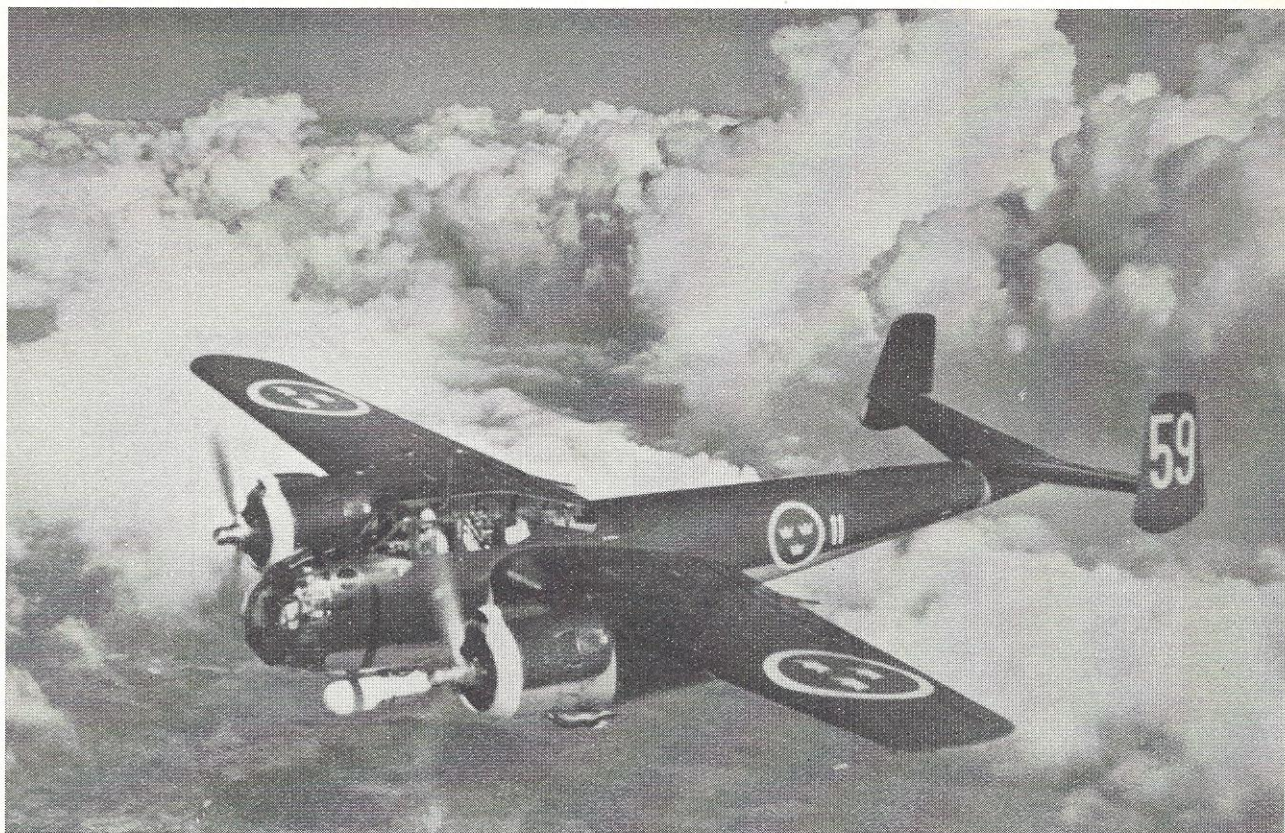
*Här någonstans lurar en fientlig radarstation. Kan ni se den på lodbilden?
(Ur tolkning av flygbilder)*

kerhet få ett uppdrag utfört än med stor osäkerhet två. För vår del innebär detta att spaning för armén under an- och återflygning över vårt stridsområde ej kommer att bli så lätt att få som vi kanske gärna tror. Från auktoritativt flygarhåll hävdas dock att kamerorna som regel bör gå över fientligt territorium, varför vissa möjligheter till spaning för armén finns. Några särskilda "dubberingsuppdrag" blir det dock ej.

I samband med stabstjänsten kan kanske ordregivningen vara värd ett par ord. Före flygning samlades den flygande personalen till en gemensam ordregivning i en välutrustad ordersal. Särskilt fäste man sig vid den stora vikt, som lades vid säkerheten. Vädergenomgångarna exempelvis var alltid mycket detaljerade så att förarna alltid exakt visste hur vädret var eller skulle bli inom de aktuella områdena och på de aktuella höjderna. Inga onödiga risker togs trots att vädret under så gott som hela övningen låg på gränsen mellan "flygväder" — då man kunde flyga — och (enligt flygarhumorn) "flygarväder" — då man fick hålla sig på marken. Det kanske är säkrast att tala om att det senare vädret officiellt heter "icke flygbart väder".

Divisionen var som vanligt uppdelad i en flygstyrka och en markstyrka för underhåll m. m.

Till skillnad från hur det brukar vara vid andra flygslag fanns i spaningsdivisionens markstyrka dessutom en fotosektion under en fotoofficer (i detta fall en arméofficer). I sektionen ingick manlig och kvinnlig personal för laboratoriebehandling, tolkning m. m. av de bilder flygarna tagit.

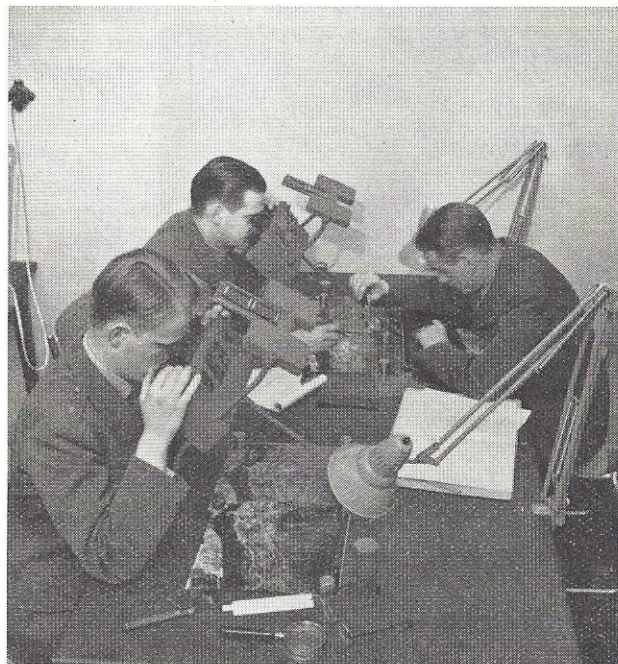

Fotospaningen var som nämnts den vanligaste spaningsformen under FVÖ och är väl också den, som är av största intresset för Värmlandsörnens läsare. Vid den division förföljde användes så gott som uteslutande flygplan av typen S 29, en spaningsversion av "flygande tunnan", för fotospaning. Det förekom dock vid något enstaka tillfälle att någon gammal, långsam S 18 sattes in för fotospaning nattetid, och då endast mot svagt skyddade mål.

S 29 är utrustad med ett flertal olika kameror, som kan monteras i skiftande kombinationer alltefter uppdragets art och vädret. I stort kan man säga att från planet samtidigt kan tas bilder framåt, åt sidorna och rakt nedåt. Vare sig uppdraget fordrar att planet flyger mindre än 50 m över marken eller på över en mils höjd kan man få skarpa bilder, som ger den tränade fototolken möjligheter att utläsa det mesta av militärt värde. Kamerorna är elektriskt drivna och tar bilderna i serie så snabbt att största delen av den yta en bild visar även finns med på nästa. Detta ger möjlighet till stereoläsning, d. v. s. att man kan få en 3-dimensionell bild av terrängen.

Vilka är då dessa luftens fotografer? Ja, den personal, som flög S 29 visade det vanliga genomsnittet av några officerare eller underofficerare och huvuddelen fältflygare — unga pojkar med militärflygningen som genomgångsyrke under några år. En flygare man fäste sig vid var den fanjunkare, som efter att ett par gånger ha missat en svår radarstation gav sig alla som flyger och far på att han skulle ta den — och också lyckades efter två flyg-

Den gamla trotjänaren, S 18. Lägg märke till radaranläggningen under nosen. (Det var f. ö just i detta fpl, som förf gjorde sin i texten nämnda "spaningsflygning".)

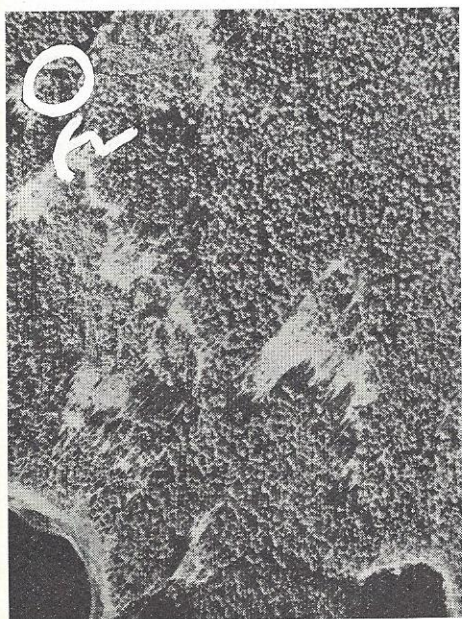
Fototolkarna vid sina stereoskop. Bortre tolken föredrar sin huvudtolkning.

ningar under fredagen den 13. Vid landningen efter första flygningen pressade en kastvind ner honom bredvid banan, dock utan haveri. Andra gången dröjde han sig (i ilskan?) kvar så länge över målet att bränslevarningslampan började blinka strax efter det att han börjat återflygningen. Bränslet räckte precis till landningen. Det var kanske tur att han inte flög någon tredje gång den dagen.

Vid fotospaning är dock själva flygningen och fotograferingen endast att skaffa material för det egentliga spaningsarbetet — tolkningen. Det finns därför skäl att särskilt presentera tolkarna och deras arbete. Tolkar är antingen värnpliktiga, vanligen civilingenjörer, med mer än ett års tolkutbildning eller också officerare med specialutbildning. Vid den division förföljde sköttes tolkningen av ett lag värnpliktiga tolkar under utbildning, varför tolkningen kanske kom att bedrivas under något mer skolmässiga former än vad annars skulle varit fallet.

En av tolkens viktigaste arbetsmetoder är stereobetraktning med hjälp av olika slag av stereoskop. Terrängen ser då på bilden ut som om man svävade fritt över den och man kan i lugn och ro granska varje detalj, om så behövs i förstoring. Genom att mäta upptäckta föremål med en särskild lupp kan tolken bestämma typer på exempelvis fordon och pjäser med en överraskande noggrannhet. När någon del av målet upptäckts kan tolken sedan ganska lätt sluta sig till var övriga delar är, inte minst med hjälp av sin kunskap om fiendens taktik. Det är f. ö. synnerligen förbluffande vilka detaljuppgifter en välutbildad tolk kan lirka fram ur ett par hyggliga foton.

För att få en något vidare bild av fotospaningen skall vi nu följa ett uppdrag. Vi bestämmer oss för ett av de första uppdragen på listan och uppgiften

Fototolken fann radarstationen som ni kan se av nyckelbilden ovan. (Jfr å sid 13)
(Ur tolkning av flygbilder)

WALLBOMS JÄRNHANDEL EFTR

KARLSTAD

Telefoner 165 10 och 165 11

är att utspana ett flygfält på "fientligt" område i Mellansverige. Man vet ej om fältet är användbart eller om fienden i så fall baserat flyg på det. Uppgiften kunde lika gärna ha varit att fastställa om fienden hade pansar grupperat i viss terräng; förfarandet hade i stort sett blivit detsamma.

På efternatten får flygaren sina order och bl. a. även en särskild karta med målet inritat. Han gör sina beräkningar och kontroller före flygningen och i gryningen startar han för att på lägsta höjd söka sig fram mot målet. På så sätt undviker han lättast fiendens radar. Var och en kan dock lätt tänka efter hur det skall kännas att rusa fram på knappa 50 m höjd med samma hastighet som projektilen ur ett granatgevär. Spaningsplanet når efter en dryg kvart målet och filmerna, som laddades kvällen innan *exponeras*.

Ungefär trekvarts timme efter starten landar planet och teknikerna rusar fram och börjar montera loss kassetterna. Det är ett ganska besvärligt arbete, men efter ytterligare en dryg kvart når filmerna i alla fall *laboratoriet*, där man är beredd och genast kan börja framkallningen med hjälp av speciell utrustning. Den besvärligaste delen av laboratoriets arbete är torkningen, men inom någon timme efter det att filmen nått laboratoriet ligger den på fotoofficerens bord.

För att filmen under det fortsatta arbetet ej skall blandas bort låter fotoofficeren några lotter *registrera* den. Detta sker genom att uppdragsnumret och de olika bildnumren stansas in. (Stansningen är outplånlig, vilket säkert de lotter märkte, som registrerade fel.)

Därefter kan behandlingen variera något, beroende bl. a. på kameratyp och tidsförhållanden. I vårt fall går den nu först till tolkarna. Redan ur negativet bör nämligen en del viktigare uppgifter kunna hämtas efter en snabb granskning. Genom denna "*snabbtolkning*" får uppdragsgivaren inom två till tre timmar efter start veta om företaget lyckats eller ej samt om det inträffat något viktigt vid målet.

I vårt fall lyckas tolkarna på några minuter fastställa att det fientliga fältets bana är snöröjd och att ett par flygplan i fotoögonblicket stod uppställda i änden av startbanan.

Samtidigt med att snabbtolkningsrapporten avsänds går filmen in till *orientering* hos specialutbildade lotter. Som nämndes förut görs denna orientering många gånger före snabbtolkningen. Lottorna söker reda på exakt vilka områden, som finns på

SLOTTSTRONNS TRÄFÖRÄDLINGS AKTIEBOLAG

Tel. Grums 7 SLOTTSTRONN Tel. Grums 287

FÖRSÄLJER:

**Sågade och hyvlade trävaror
samt all slags byggnadsmaterial**

bilderna, och prickar in bilderna på särskilda kartor. Ibland kan det vara mycket svårt att orientera bilderna, särskilt då det gäller snabbserier tagna från låg höjd, men i vårt fall går det normalt, alltså på en knapp halvtimme.

Med ledning av snabbtolkning och orientering beställer fotoofficern *kopior* och filmen går ut i laboratoriet igen för någon halvtimme. Då den återkommer har den sällskap med ett antal kopior, som tolkarna tar hand om. Nu börjar det verkliga detaljarbetet — *huvudtolkningen*. Varje kvadratmillimeter av kopiorna granskas i stereoskop och avlockas sina hemligheter.

När ett par timmar senare sambandsflygplanet startar till uppdragsgivaren med filmer, kopior och rapport har det också med en "nyckelbild", där alla upptäckta mål är inprickade. Rapporten upptar det mesta, som är värt att veta om fältet i fråga: Flygplanbeläggningen visade sig vara tio gånger större än snabbtolkningen angav, fältet är försvarat av luftvärn och skyttetrupp och har utbyggda flygplansvärn m. m., m. m.

Som nämndes tidigare spanade divisionen även med radar som finns i de gamla tvåmotoriga propellerplanen S 18. Dessa flygplan har relativt låg fart och är därför sårbara för modern jakt, men i gengäld kan de flyga i mörker och i mycket dåligt väder — och gör det helst också. "18-väder" kallas ibland ruskväder bland spaningsflygare.

Radarn används mest över havet. Reflexerna från markformationerna gör nämligen att radarn inte

kan användas över land för att utspana olika mål, men väl för navigering. Under FVÖ var det mestadels "18-väder" och 18-besättningarna låg därför ute på långa havsövervakningspass varje natt, tätt över vägorna för att inte själva upptäckas av fiendens radar och nattjakt.

Besättningen i S 18 består av förare, signalist och spanare, av vilka den sistnämnde ofta är arméofficer. En del är f. d. arméofficerare, exempelvis löjtnanten i Flygvapnets reserv Lars Carlsson, som började sin militära bana på I 2 i början på 40-talet. En del av kamraterna från den tiden minns säkert den lille rödhåriga, ettrige signalfuriren.

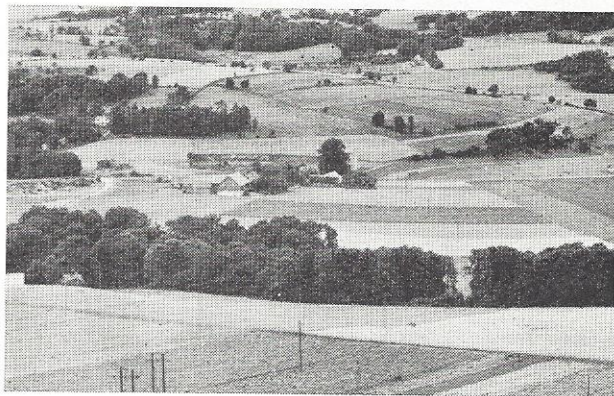
"Röd Kalle", som hans smeknamn var, höll förresten på att orsaka stort räddningspådrag en natt när hans kortvågssändare gått sönder och basen förlorade kontakten med honom. Tursamt nog fick "Röd Kalle" dock förbindelse på UK med en kryssare innan pådraget var ett faktum.

Många episoder från FVÖ vore värda att räddas från glömskan och ytterligare mycket vore att säga om spaningsflygets och i synnerhet tolkarnas arbete. Denna lilla orientering medger dock ej att så sker, men några reflexioner från ens "trupp utbildarjag" tränger sig dock fram.

Det är helt och hållet meningslöst att kommentera "Flygspaning — Skydd!" när ett spaningsplan dyker upp på så nära håll att man kan se att det är ett sådant. Då har spaningen redan utförts och ur dess filmer skulle man, något överdrivet, kunna få fram porträtt av de enstaka soldaterna i den mot trädstammar traditionellt springande gruppen. Mot spaningsflyg hjälper endast att *alltid* och *med största omsorg* utnyttja terrängen och inte visa sig oskyld mer än nödvändigt. Minsta slarv med exempelvis ett tält eller spår kan bli den inkörsport tolken behöver för att rulla upp hela ställningen.

Spaningsuppgifterna är så många och så omfattande att det sannolikt blir mera sällan vi infanterister kan få hjälp av spaningsflyget. Vid sådana tillfällen är det desto viktigare för det goda resultatet och samarbetet att vi klart kan tala om vad vi vill ha gjort och vad vi skall ha bilderna till. Annars blir resultatet bara misslyckade fotograferingar och ömsesidig irritation.

Text och bilder godkända av Förvarsstaben för publicering.

En snedbild är en utomordentligt hjälpmedel för planläggning och ordregivning.

AVGÅENDE KAMRAT

Förvaltare Erik Oskarsson

Den förste mars lämnade förvaltare Erik Oskarsson regementet för att tillträda befattningen som kassachef vid Kungl. Stockholms luftvärnsregemente i Norrtälje och därmed avslutades en 25-årig välmeriterad tjänst vid regementet.

O. är född i Säby församling, Jönköpings län och kom i tjänst vid I 22 1931. Han har tjänstgjort i de flesta uoffbefattningarna vid regementet, den sista tiden som kompaniadjutant på 2. komp (vpl uttagna till uoffbildning). Fackliga frågor intresserade också förvaltare Oskarsson mycket och som mångårig ledamot i uoffkårens styrelse, bl. a. ordförande i 7 år, gjorde han värdefulla insatser. Utanför regementet togs hans

krafter också i anspråk bl. a. var han en mycket skicklig och omtyckt instruktör inom hemvärnet. På senare tid ägnade han också mycket fritid till de kommunala spörsmålen och var bl. a. ledamot i stadsfullmäktige. Kamratföreningen har han tillhört sedan 1938.

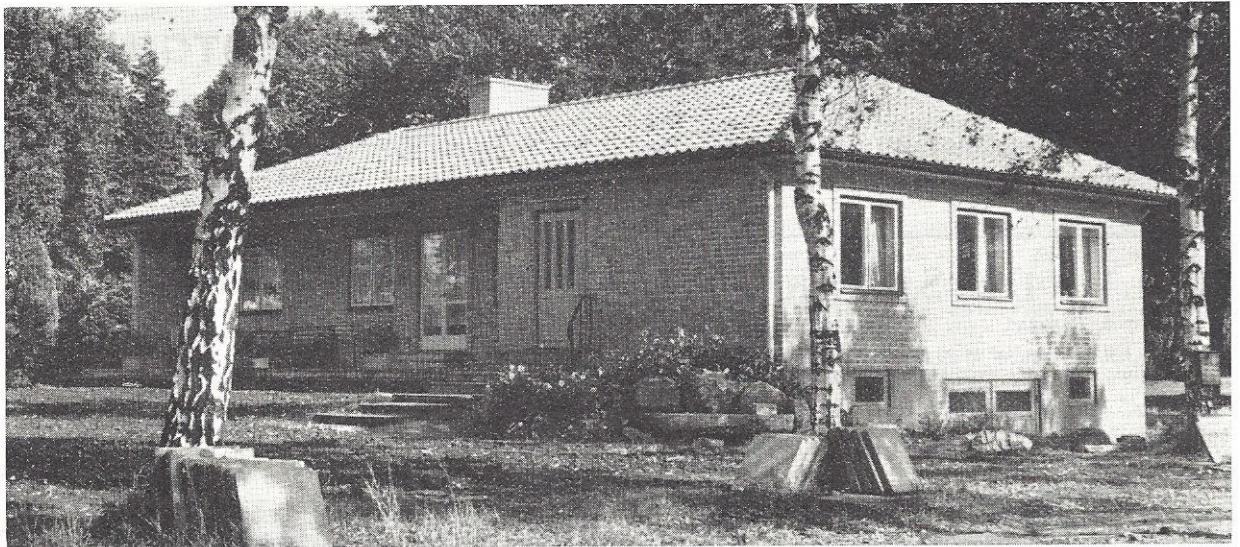
Vi tacka förvaltare Oskarsson för hans insats vid regementet och bygden samt önskar honom och hans familj lycka och framgång på den nya förläggningsorten.

Är Ni nöjd med Värmlandsörnen, rekommendera den till Edra bekanta! Har Ni några önskemål beträffande tidningen, låt då redaktionen få del av dessa.

J eget intresse

bör Ni handla hos

Värmlandsörnens annonsörer

Bygg på egen hand!

Sänd: Katalog å hus. Sportstugor. Innehar tomt.
 Innehar ej tomt.

Namn:

Postadress: Tel.:

Bostad: V.-Ö-n 3 55

ÅSA monteringsfärdiga villor och sportstugor är välkända för sin kvalitet och personliga stil. Låt våra experter hjälpa Er att upprätta erforderliga ritningar o. ansökningshandlingar.

Åsa-märket

ÅMÅLS SÅGVERKS AKTIEBOLAG, ÅMÅL, Telefon 120 00

Borgen för kvalitet!

LINDERS SMIDESVERKSTAD

Gjuterigatan 14 - Karlstad

Telefon 106 99

BYGGNADSSMIDE — Svetsningsarbeten

BILÄGARE!

Vänd Eder till oss. Vi utföra alla slag av BIL-REPARATIONER, maskinarbeten och elektrisk svetsning. — Medl. i Bilverkstädernas Riksförb., vilket garanterar Eder arbete under ansvar.

BIL- & MOTORREPARTIONER

Rosenbad, Karlstad - Telefon 123 16

Gynna

*Värmlandsörnens
annonser!*

LÖFMANS

GJUTERI- & MEKANISKA VERKSTAD

Lambergsslätten, Karlstad

Telefon 126 74

BATTERITJÄNST

Gjuterigatan 2 - Karlstad

Telefon: Kontor o. bilelektrisk verkstad 183 79

Kontor o. laddningsstation 560 79

Anlita specialisten på laddningar —

BILELEKTRISKT — FÖRGASARJUSTERINGAR

EDLUNDS SNICKERI

Hagagatan 5, Karlstad

Telefon 112 44, bost. 131 48

Utför alla slag av byggnadssnickeri

Specialité: **KÖKSINREDNINGAR**

C. A. FRIDMANS EFTR.

Karlstad - Telefon 151 15 (växel)

MASKINER — APPARATER — REDSKAP

Rostfria artiklar för slakterier och charkuterier

GUMMICENTRALEN

Ö. Torggatan 19, Karlstad

Telefon 121 03 - 167 96

BILDÄCK o. SLANGAR - GUMMIREPARATIONER

Firma Hammaröfisk

Ivan Karlsson, V. Skagene, Hammarö

Tel. Karlstad 260 37

Försäljer alla slag av salt- och sötvattensfisk
i parti och minut

KANALS MEDJAN

AB BÄCKLUND & SÖNER

Karlstad - Telefon 115 93

Bost.-tel. Å. Bäcklund 149 77, S. Bäcklund 149 44

JÄRNKONSTRUKTIONER och OLJECISTERNER
BRORÄCK och BYGGNADSSMIDEN

ERIK THUN AB (THUNBOLAGET)

Drottninggatan 17 - Karlstad

Telefon 521 60 - 521 61 - 521 68. Telex 5485

**AUKTORISERADE SKEPPSKLARERARE, SKEPPS-
MÄKLERI och BEFRAKTNINGSAGENTUR**

Telegramadress: Thunbolaget - Karlstad

Restaurant Konditori Mejt

ELOF ÖGREN

Ö. Torggatan 9 - Telefon 108 48

Lunch — Soupé Vinrättigheter Konditoriservering

GRUMS CEMENTGJUTERI

Georg Carlsson - Grums - Telefon 77

UTFÖR ALLT I BRANSCHEN

SPORTGREJOR

som **BANDY- och ISHOCKEYRÖR, KONSTAKNINGS-
SKRIDSKOR, SKIDOR, KÄLKAR m. m.**

från

KARLSSONS SPORTAFFÄR, Vålberg Tel. 420 79

PORTRÄTT

PASS- och KÖRKORTSFOTOGRAFIER

KA-JO FOTO, Vålberg Telefon 421 78

Även Edert porträtt blir en fullträff om Ni beställer tid
hos oss. — Vi saluför allt inom branschen.

VÄLKOMMEN

till **ÄLVENÄS NYA SNABBKÖP**

Toppmodernt — väl sorterat — trivsamt

Speceri-, Charkuteri- och Mjölkkavdelning

BR. EKLUND, Älvenäs - Telefon 420 81

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

förädla de värmländska malmerna och den värmländska skogen. Från våra verk i Hagfors, Munkfors, Nykroppa och Storfors komma järn- och stålprodukter för snart sagt alla tänkbara ändamål.

Från Skoghallsverken komma viskos- och ädelcellulosa, blekt och oblekt kraftpapper, kraftsäckar, gummerat papper, trävaror samt en mångfald kemiska produkter. I olika riktningar drives här förädlingen av skogens rikedomar allt längre och Uddeholm har även på detta område i många fall gått i spetsen för utvecklingen i vårt land.

UDDEHOLM

ETT VÄRMLANDSNAMN MED VÄRLDSRYKTE

Nu efteråt
förstår han...

Fortare oah lättare — och framförallt trevligare — med EDET Köks till hands!

När husmor hade sin efterlängtade och välbehövlige semester... och så den gången, när han övertog hushållet för en hel söndag fick han riktigt klart för sig vad det vill säga att sköta ett hem.

Hur skulle han bära sig åt med 3-åringens smutsiga mun, utspillda mjölk och kletiga tallrik... med fett i stekpannan och matrester på disken... hur skulle han rengöra spisen och

kaffepannan fort och lätt när kaffet kokar över... och utan att kladda ner händerna med sura, otrevliga trasor!

Nu efteråt förstår han hur mycket den allra minsta lilla hjälp betyder ibland och vad EDET Köks betyder för köks- och hemmatrivsel. EDET Köks, som spar tid, tvätt och mammas händer, är snabbabsorberande och gör rent och snyggt på tusen sätt.

EDET Köks är oöverträffad i kvalitet.

EDET Köks till allt är bäst — absorberar* snabbt och mest!

<p>Fler fiffiga sätt som gör köksarbetet lätt!</p>	 <ul style="list-style-type: none"> • Ta upp ur slasken • Torka ur stekpannan • Gå över använt porslin 	 <ul style="list-style-type: none"> • Torka bakplåtar • Putsa silver • Lagga pommest chips på 	 <ul style="list-style-type: none"> • Torka ur askkoppar • Torka av matbordet • Torka spisen 	 <ul style="list-style-type: none"> • Torka av kaffepannan • Blanka glas • Gora kylskåpet rent 	 <p>* suger upp = gör rent</p>
--	--	---	--	---	---